

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖS
IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ OBJEKTŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1132 13 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-219 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS BŪTINŲJŲ PRIEMONIŲ, SKIRTŲ APSISAUGOTI NUO TREČIŲJŲ ŠALIŲ NESAUGIŲ BRANDUOLINIŲ ELEKTRINIŲ KELIAMŲ GRĖSMIŲ, ĮSTATYMO NR. XIII-306 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-220“ PROJEKTO (TOLIAU –NUTARIMO PROJEKTAS) (TAP-20-314 ; TAIS NR. 21-28579(2))

2021-09-13Nr.NV-2195

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projekto atitiktą įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Nutarimo projekto 1.1 papunktyje, kuriame siūloma atlikti tam tikrus patobulinimus dėl Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-219 (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1), manome, kad būtų tikslinga atkreipti dėmesį ir siūlyti kartu patobulinti ir formuluotę „kai sandorio šalis yra susijusi su vykdoma konkrečia veikla, kuri įstatymu yra pripažinta keliančia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, arba priklauso subjektui, kuris yra susijęs su vykdoma konkrečia veikla, kuri įstatymu yra pripažinta keliančia grėsmę“, nurodant, kokiais konkrečiais ryšiais sandorio šalis turi būti susijusi su subjektu, kuris dalyvauja nesaugios branduolinės elektrinės statyboje trečiojoje šalyje ar jos veikloje. Ši formuluotė turi būti itin aiški, kad nekeltų praktinių jos įgyvendinimo problemų, be to, svarstytina ar nereikėtų įvertinti ir to aspekto, kad Įstatymo projektu Nr. 1 nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbioms įmonėms ketinama nustatyti prievolę kreiptis į Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisiją (toliau – Komisija), kai kita sandorio šalis, bet ne pats sandoris turės tam tikrus požymius, t.y. kai kita sandorio šalis bus susijusi su tam tikra veikla, apie kurią nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė gali ir nežinoti.
2. Nutarimo projekto 1.2 papunkčio argumentacija susijusi su Lietuvos Respublikos būtinųjų priemonių, skirtų apsisaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių, įstatymo Nr. XIII-306 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-220 (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2) yra netikslė, nes:
  - 2.1 Įstatymo projekte Nr. 2 nėra apibūdinami sandoriai, apie kuriuos turi būti informuojama Komisija (šiuo aspektu reikėtų koreguoti tiek Nutarimo projekto 1.2 papunktyje nurodomą argumentaciją, tiek ir pateikiamą konkretų siūlymą dėl Įstatymo projekto Nr. 2 tobulinimo);
  - 2.2 Įstatymo projektu Nr. 2 siūloma pildyti ne Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 4 str. 4 dalį, o Būtinųjų priemonių, skirtų apsisaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių keliamų grėsmių, įstatymo 4 straipsnio 4 dalį.
3. Vertindami Nutarimo projekto 1.2 papunktyje teikiamą konkretų siūlymą dėl Įstatymo projekto Nr. 1 tobulinimo, atkreipiame dėmesį, kad tuo atveju, jeigu siūloma sukonkretinti nuostatą dėl privalomo Komisijos informavimo apie ketinamus sudaryti sandorius ir nustatyti, kad Komisija privalomai būtų informuojama ne apie visus ketinamus sudaryti sandorius (kuriuos ketinama sudaryti su sandorio šalimi, kuri yra

susijusi su vykdoma konkrečia veikla, kuri įstatymu yra pripažinta keliančia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, arba priklauso subjektui, kuris yra susijęs su vykdoma konkrečia veikla, kuri įstatymu yra pripažinta keliančia grėsmę), o apie tuos, kuriais būtų įgyvendinami energetikos sistemos projektai, tai atitinkamai reikėtų tobulinti argumentaciją nurodomą Nutarimo projekto 1 punkte, pvz. nurodant kad „siekiant tarpusavyje suderinti Įstatymo projektą Nr. 1 ir Įstatymo projektą Nr. 2 <.....>“ ar pan.

4. Nutarimo projekto 2 punkte pateikiamas vertinimas ir konkretus siūlymas dėl Įstatymo projekto Nr. 2. Manytume, kad dalis šiame punkte pateikiamos argumentacijos ne visai siejasi su konkrečiu siūlymu, nurodomu Nutarimo projekto 2 punkto ketvirtoje pastraipoje. Pvz. naudojama argumentacija susijusi su Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl ribojimų, susijusių su viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo reikalavimais, tačiau iš esmės ir Nutarimo projektu siūloma palikti su ūkine veikla susijusius ribojimus (kiek tai susiję su sandorių vykdymu). Todėl svarstyтина, ar ši argumentacija yra tinkamai dėstoma, galbūt teikiant pasiūlymus dėl Įstatymo projekto Nr. 2 tobulinimo derėtų aiškiau išskirti, kad šiame įstatymo projekte yra nustatomi absoliutūs ribojimai tiek investuotojams, tiek sandorio šalims (kurie susiję su vykdoma konkrečia veikla, kuri įstatymu yra pripažinta keliančia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, arba priklauso subjektui, kuris yra susijęs su vykdoma konkrečia veikla, kuri įstatymu yra pripažinta keliančia grėsmę), kartu įvertinant, ar esamas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymas) reguliavimas ypač dėl investuotojų (kurie susiję su vykdoma konkrečia veikla, kuri įstatymu yra pripažinta keliančia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, arba priklauso subjektui, kuris yra susijęs su vykdoma konkrečia veikla, kuri įstatymu yra pripažinta keliančia grėsmę) nėra pakankamas Įstatymo projekto Nr. 2 siekiamiems tikslams pasiekti (ypatingai atkreipiant dėmesį į Įstatymo 11 str. 1 d. 2 p, 8 p., 11 straipsnio 2 d., 10 str. 1 d.).
5. Nutarimo projekto 2 punkto paskutinėje pastraipoje turėtų būti koreguojama formuluotė „siūlytina Įstatymų projektų Nr. 1 ir Nr. 2 tikslams įgyvendinti pasinaudoti Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 13 straipsnyje numatytu sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams patikros mechanizmu“, keičiant į „siūlytina Įstatymo projekto Nr. 2 tikslui įgyvendinti pasinaudoti Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 13 straipsnyje numatytu sandorių atitikties nacionalinio saugumo interesams patikros mechanizmu“.
6. Iš Nutarimo projekto 2 punkto paskutinėje pastraipoje pateikto siūlymo nėra aišku, kaip konkrečiai Įstatymo projektas Nr. 2 turėtų būti koreguojamas (t.y. ar įrašant Vyriausybės siūlomą nuostatą šalia esamos nuostatos, ar įrašant Vyriausybės siūlomą nuostatą vietoj esamos nuostatos) (analogiška pastaba taikoma ir dėl Įstatymo projekto Nr. 1 tobulinimo). Taip pat svarstyтина, ar neturėtų būti siūloma konkretesnė/aiškesnė formuluotė, nei „energetikos sistemos projektai“.

Teisės grupės patarėja

Audinga Galubickienė